Todays daf sponsored by Comp-U-Plus the lowest price for Linksys/Cisco and electronics - www.compuplus.com
Likui Nismas R' Pinchas Ben Eliezer Yaakov Reich A"H

תורה אור

כי הא (*דרבה) בר חמא כי הוו קיימי מקמיה דרב חסדא מרהטי בגמרא בהדי הדדי והדר מעייני בסברא אמר רבא **מאני משתיא במטללתא מאני מיכלא בר ממטללתא חצבא ושחיל בר ממטללתא ושרגא במטללתא ואמרי לה בר ממטללתא ולא פליגי °הא בסוכה גדולה הא בסוכה קטנה: ירדו גשמים: תנא משתסרח המקפה של גריסין אביי הוה קא יתיב קמיה דרב יוסף במטללתא נשב זיקא וקא מייתי ציבותא אמר להו רב יוסף פנו לי מאני מהכא אמר ליה אביי והא תנן משתסרח המקפה אמר ליה לדידי כיון דאנינא דעתאי כמי שתסרח המקפה דמי לי ת"ר *היה אוכל בסוכה וירדו גשמים וירד אין מטריחין אותו לעלות עד שיגמור סעודתו היה ישן תחת הסוכה וירדו גשמים *וירד אין מטריחין אותו לעלות עד שיאור איבעיא להו עד שיעור או עד שיאור ת"ש עד שיאור ויעלה עמוד השחר תרתי אלא אימא עד שיעור ויעלה עמוד השחר: משל למה הדבר דומה: איבעיא להו מי שפך למי ת"ש דתניא שפך לו רבו קיתון על פניו ואמר לו אי אפשי בשמושך

הדרן עלך הישן

ת"ר בזמן שהחמה לוקה סימן רע לכל העולם כולו משל למה הדבר דומה למלך בשר ודם שעשה סעודה לעבדיו והניח פנס לפניהם כעס עליהם ואמר לעבדו טול פנס מפניהם והושיבם בחושך תניא רבי מאיר אומר כל זמן שמאורות לוקין סימן רע לשונאיהם של ישראל מפני שמלומדין במכותיהן משל לסופר שבא לבית הספר ורצועה בידו מי דואג מי שרגיל ללקות בכל יום ויום הוא דואג *תנו רבנן בזמן שהחמה לוקה סימן רע לעובדי כוכבים לבנה לוקה סימן רע לשונאיהם של ישראל מפני שישראל מונין ללבנה ועובדי כוכבים לחמה לוקה במזרח סימן רע ליושבי מזרח במערב סימן רע ליושבי מערב באמצע הרקיע סימן רע לכל העולם כולו פניו דומין לדם חרב בא לעולם לשק חיצי רעב באין לעולם לזו ולזו חרב וחיצי רעב באין לעולם לקה בכניסתו פורענות שוהה לבא ביציאתו ממהרת לבא וי"א חילוף הדברים ואין לך כל אומה ואומה שלוקה שאין אלהיה שמות יב לוקה עמה שנאמר °ובכל אלהי מצרים אעשה שפטים ובזמן שישראל ירמיה י עושין *רצונו של מקום אין מתיראין מכל אלו שנאמר °כה אמר ה' אל דרך הגוים אל תלמדו ומאותות השמים אל תחתו כי יחתו הגוים מהמה עובדי כוכבים יחתו ואין ישראל יחתו *ת"ר בשביל ארבעה דברים חמה לוקה על אב בית דין שמת ואינו נספד כהלכה ועל נערה המאורסה שצעקה בעיר ואין מושיע לה ועל משכב זכור ועל שני אחין שנשפך דמן כאחד ובשביל ארבעה דברים מאורות לוקין על כותבי (*פלסתר) ועל מעידי עדות שקר ועל מגדלי בהמה דקה בא"י ועל קוצצי אילנות טובות ובשביל ד' דברים נכסי בעלי בתים נמסרין למלכות על משהי שטרות פרועים ועל מלוי ברבית ועל

כי הא ס'. דכשמעתא איכא נמי ריהטא בלא עיונא ואיכא עיון בסברא: כי הוו קיימי מקמיה דרב חסדא. כשר דתגמריתא שמעתתא: מרהטי בגמרא. מה ששמעו מפיו דבר פלוני אסור דבר פלוני מותר: והדר מעייני בסברא. מה טעמו של דבר ואם יש להשיב כלום: מאני משתיא. כוסות: במטללתא. לפי שאין מאוסים: מאני מיכלא. קערות לאחר שאכלו בהן צריך להוציאן: לבר ממטללתא. חוץ לסוכה: חצבא. כד של חרס ששואבין בו המים: ושחיל. דלי של עץ: שרגא. נר של חרס שקורין קרוסיי"ל: סוכה קטנה. של שיעור מצומצם ז' טפחים אסור להכניסן בתוכה: מקפה של גריסין. ממהרת לקלקל בגשמים מעט: ציבותא. קסמין של סכך היה משיר על המאכל: רב יוסף מאניני דעת הוה דתנן בפ' ערבי פסחים (פסחים קיג:) שלשה חייהן אינן חיים הרחמנין והרתחנין ואניני הדעת שאינם יכולין לסבול שום דבר מיאוס ואמר רב יוסף כולהו איתנהו בי: וירדו גשמים. וירד מן הסוכה לגמור סעודתו בבית וכשישב לו פסקו גשמים אין מטריחין אותו להפסיק ולעלות עד שיגמור: איבעיא להו עד שיאור. עד שיעלה עמוד השחר: או עד שישן. משינתו הא אם הקיץ אפילו היה באמצע הלילה יקום משינתו ויעלה ויישן בסוכה: הא שמע עד שיאור ויעלה עמוד השחר. ועל כרחך עד שיאור הוא דקאמר בה דאל"כ מאי ויעלה עמוד השחר: תרתי. בתמיה שני דברים אלו הן סותרים זה את זה שיאור משמע שהאיר לו המזרח ועלה עמוד השחר משמע קודם לכן: אלא. על כרחך שיעור קתני וה"ק עד שיעור משיעלה עמוד השחר לאפוקי אם הקיץ משינתו בלילה דאין מטריחין ואם עלה השחר ולא ניעור אין מקיצין אותו: מי שפך למי. עבד לרבו והכי קאמר משל לעבד שהיה מוזג לרבו עבודה שאינו עובדו כאנו כך כביכול שאין ישראל עובדין כשורה או דלמא הכי קאמר ושפך לו רבו קיתון על פניו לומר לא מלפני דלאו אפשי בשמושך וירידת גשמים היא שפיכת קיתון ומכל מקום סימן קללה הוא ומיהו פירושא דמתניתין מיבעיא לן שפיכת הקיתון מאי היא ישיבת הסוכה או ירידת גשמים: בזמן שהחמה לוקה ס'. משום דאיירי הכא בסימני קללה נקט לה: והניח פנס. לנטירנ"א: והושיבם בחשך. כך כשהחמה לוקה אינה מאירה כל כך: מפני שמלומדים במכותיהם. כל מיני פורענויות הבאין בעולם יש להם לישראל לדאוג וטומר לא באה סימן זה אלא בשבילם יותר משאר אומות מפני שהן רגילין ללקות יותר מכולם: משל לסופר. מלמד תינוקות: ורצועה בידו. להכות: מי דואג. או זה מהן ילא שרגיל ללקות: לוקה במזרח. בבקר כשהחמה במזרח: באמצע הרקיע. בחצות היום כשעומדת בראש כל אדם: לשק. עשוי מצמר של עזים והוא דומה לשחור: חיצי רעב. משחירין פנים: לקה בכניסתו. בשקיעתו: פורענות שוהה לבא. כלכך שוהה הסימן לראות עד כלות היום: ביציאתו פורענות ממהרת לבא. כלכך שמיהר הסימן לבא: וי"א אומרים חילוף הדברים. לקה בכניסתו ערבית פורענות ממהרת לבא שהסימן כאדם שאין לו שהות לשמש כיום שסמוך לשקיעתו הוא כך אין שהות לפורענות לבא ביציאתו שחרית פורענות שוהה לבא כאדם שיש לחמה עוד שהות ביום: אלהיה. שרה המלין בעדה כגון מזל שהיה שר של עמו: אל דרך הגוים אל תלמדו. לעשות כמעשיהם ומתחתתו דלוטו מאותות השמים אל תחתו: בשביל ד' דברים. לא שמעתי טעם בדבר: מאורות. ירח וכוכבים: כותבי פלסתר. שטרות מזויפים ומכתבי עמל לשום דופי על אדם לכתוב בשמו מה שלא עשה: מגדלי בהמה דקה. מחריבין את הארץ שאין יכולין לשמרם מלרעות בשדה חבריהם: ועל קוצצי אילנות טובות. ואפילו כן שלהן שמחריבין הן ומרגלין כטעמים בהקב"ה ובברכתו שמשפיע טובו: על משהי שטרות פרועים. אלגם כדי לחזור ולגבות פעם אחרת: ועל מלוי ברבית. שמלוין בעלי בתים לישראל ברבית וכתיב (משלי כח) מרבה הונו בנשך ותרבית לחונן דלים יקבצנו ואמרינן בב"מ (ד' פג:) כגון שבור מלכא שחונן בהן עניי נכרים:
ועל

מאני דמיכלא. קערות לאחר שאכלו בהן צריך להוציאם מן הסוכה משום מיאוס דוקא בקערות וה"מ כגון קדירות ולגני לפישה ומטמאה דכעין תדורו בעינן והני אין רגילין להיות כבית דירה אלא בית יש להם לבדם וכן פירש בה"ג כגון קדרי ושפודי וכי טוי וכי קפי: **ואמרי** לה בר ממטללתא. אין שרגא מעגילא דאחרים דמנא דמיכלא בר ממטללתא היינו בשעה שאין משתמש בהן דבשעת סעודה אוכל בקערה בסוכה אבל שרגא בשעה דולק ומשתמש בו לאורו אסור כדמוכח לקמן פרק לולב וערבה (ד' מח: וסם) דתנן גבי שביעי של חג גמר מלאכול לא יתיר סוכתו משום דלא מתרמי ליה סעודתא אלא בגווה אבל מוריד את הכלים מן המנחה ולמעלה מפני כבוד יום שמרלה מכין עלמו לקרלתו למקום שיסעוד שם בלילה ולאמרינן בגמרא אין לו מקום להוריד כלי וצריך לנטול (א) בה כיום טוב האחרון מה יעשה ווכיח שאינו כמוסיף על המצוה לעשות סוכה שמונה ימים מדליק בה את הנר ומחשיב לה היכרא בשעת הדלקה שמע מינה דלאסור בחג ושמא היינו טעמא דמשום דמוקמינן בסוכה קטנה וחיישינן שמא תתקף סוכתו והדע דהדלקה דוקא מדלא נקט מעייל את הנר כדנקיט התם מעייל בה מאני מיכלא:

עין משפט
נר מצוה

סה א ב מיי' פ"ו מהל' סוכה הלכה ט סמג עשין מג טוש"ע א"ח סי' תרל"ט סעי' ב:
סו ג מיי' שם הלכה י טוש"ע שם סעיף ה:
סז ד מיי' שם טוש"ע שם סעיף ו:
סח ה ו מיי' שם טוש"ע שם סעיף ז וסג"ה ב:

[לקמן מח.]

◆

רבינו חננאל

וכן מקרא ומשנה אבל תנויי לארוחי לישנא: תמרא בר ממטללתא ולא חיישינן כי הא דרבא בהדי דמי כי הוו קיימי מקמי רב חסדא הוו מרהטי לישנא דגמ' והדר יתבי ומעייני בסברא. אמר רבא מאני משתיא במטללתא מאני מיכלא בר ממטללתא. שרגא שרי בסוכה גדולה בסוכה קטנה תיקלמוכה. ירדו גשמים מאימתי מותר לפנות כו' תנא משתסרח המקפה של גריסין. וכן אי הוה נשיב זיקא וקא מייתי ציבי באמית מותר לפנות: ת"ר היה אוכל בסוכה וירדו גשמים וירד ופסקו גשמים אין מטריחין אותו לעלות *)עד שיאור ויעלה עמוד השחר: ירושלמי לא סוף דבר שתסרח מקפה גריסין אלא אפי' מקפת כל דבר. תני כשם שמפנין מפני הגשמים כך מפנים מפני השרב ומפני היתושין. רבן גמליאל ור' אליעזר היו נכנסין ויוצאין כל הלילה חד מתלמידיהון דר' מנא הורי לחד מן קרובוהי דנשיא יצא אין מטריחין אותו לחזור ולא שמע הא דרבן גמליאל ור' אליעזר: **פיסקא** לעבד שבא למזוג כוס ושפך הקיתון לפניו. תנא אמר לו אי אפשי בשמושך. תני מפני ד' דברים בעלי בתים לוקין ונמסרין למלכות. על שמשהין בידם שטרות פרועין. ושמלוין ברבית. ושפוסקין צדקה ואינן נותנין. ושספק בידן למחות ואינו מוחה. בזמן שמאורות לוקין סימן רע לשונאי כוכבים מלה"ד למלך שעשה סעודה. בזמן שהחמה לוקה סימן רע לעובדי כוכבים [וכו'] שהאומות מונין לחמה. לבנה לוקה סימן רע לשונאי ישראל. שישראל מונין ללבנה. לקה במזרח סימן רע לבני מזרח. במערב לבני מערב. באמצע לכל העולם. לקה כמין דם חרב בא לעולם. כמין שק רעב בא לעולם. לקה בכניסתו פורענות שוהה לבוא. ביציאתו פורענות ממהרת לבוא. וי"א חילוף. ובזמן שעושין רצון מקום אין מתיראין מכל אלו שנאמר ומאותות השמים אל תחתו וגו' עובדי כוכבים יחתו ולא ישראל יחתו: **ת"ר** בשביל ד' דברים חמה לוקה על אב ב"ד שמת ולא נספד כהלכה. ועל נערה המאורסה שצעקה בעיר ואין מושיע לה. ועל משכב זכור. ועל ב' אחים שנשפך דמן כאחת. ועל ד' דברים מאורות לוקין על כותבי פלסתר. ועל מעידי שקר. ועל

מסורת הש"ס

[נ"ל דרבא וכן איתא בר"ח וכעין זה כתב רש"י דבר חמא כי הוו קיימא וכו']

[תוספתא פ"ב]

[עי' פרש"י שבת קנז: ד"ה משתסרח]

◆

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה ואמרי וכו' וצריך לנטול בה כו"ל:

מכילתא פ' בא

שבת קנו.

[עי' ר"ח ס"ג]

[בערוך איתא פלסטר]

---

*) בכלה דמסר כאן וג"ל עד שיגמור סעודתו כיצד ישן תחת הסוכה וירדו גשמים וירד אין מטריחין אותו לעלות עד שיאור כו'.

Copyright (c) www.e-daf.com